

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 101036640.

POTENCIALI ŠTUDIJSKIH KROŽKOV ZA SPREMINJANJE VREDNOT ODRASLIH O BIODIVERZITETI

Mateja Šmid Hribar, Daniela Ribeiro, Selina Strasser,
Haris Paliogiannis

Odkrivajmo moč narave - krepitev vseživljenjskega učenja (2023–2029)
Inštitut za novejšo zgodovino, 28. november 2025

IZHODIŠČA

Izguba biodiverzitete, habitatov in ekosistemskih storitev, ki jih ti zagotavljajo, predstavlja eksistenčno grožnjo za Evropo in svet.

Vzroki globalne krize biodiverzitete in priložnosti za njeno reševanje so **tesno povezani z načini, kako je narava vrednotena** v političnih in socio-ekonomskih odločitvah na vseh ravneh.

Doseganje ambiciozne vizije Evropskega zelenega dogovora bo zahtevalo **korenite družbene spremembe**.

CILJ: potreba po ,prevedbi‘ visoke mednarodne politike v izvedljive, skupnostno vodene pobude za zmanjševanje izgub biotske raznovrstnosti.

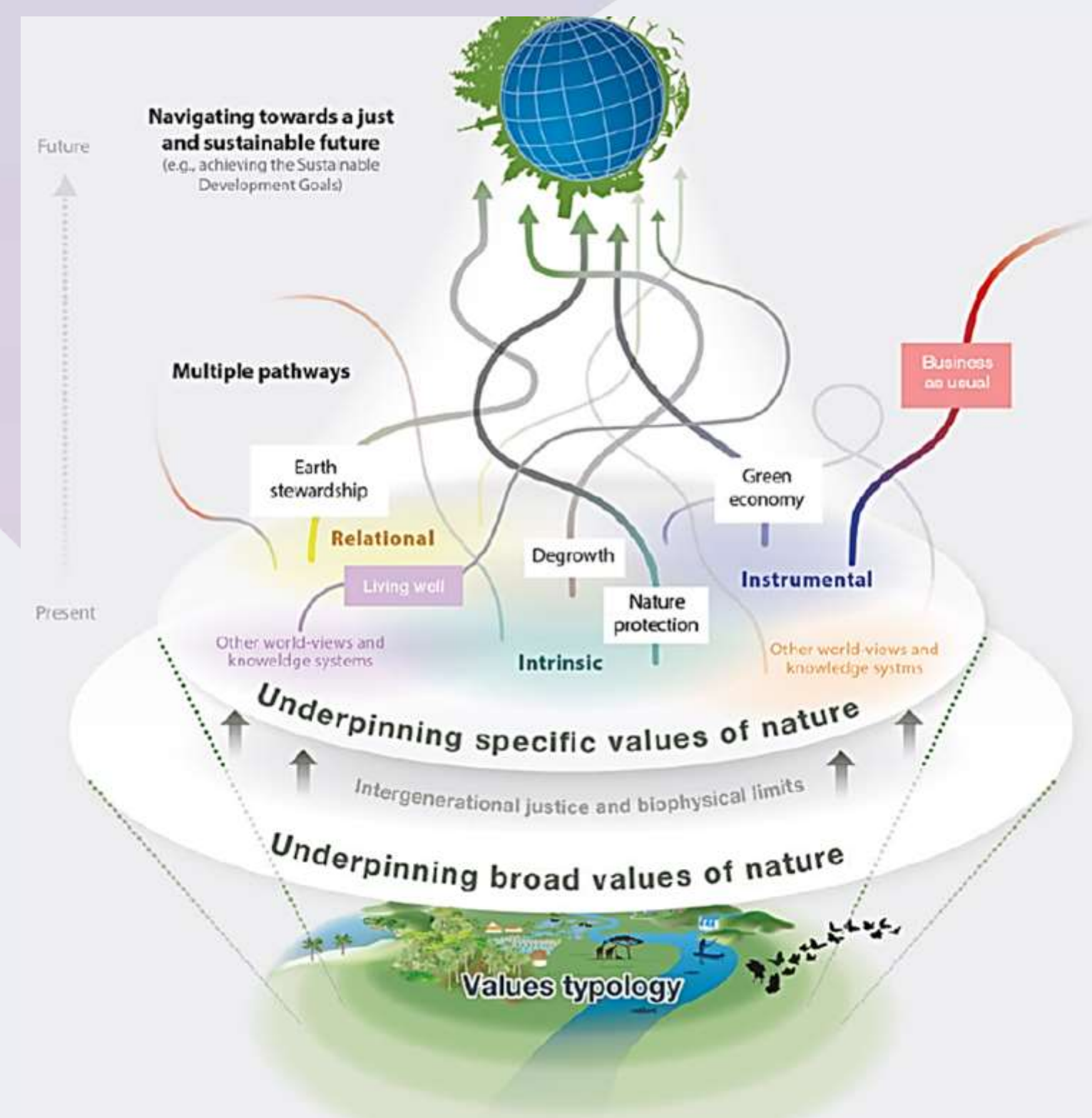
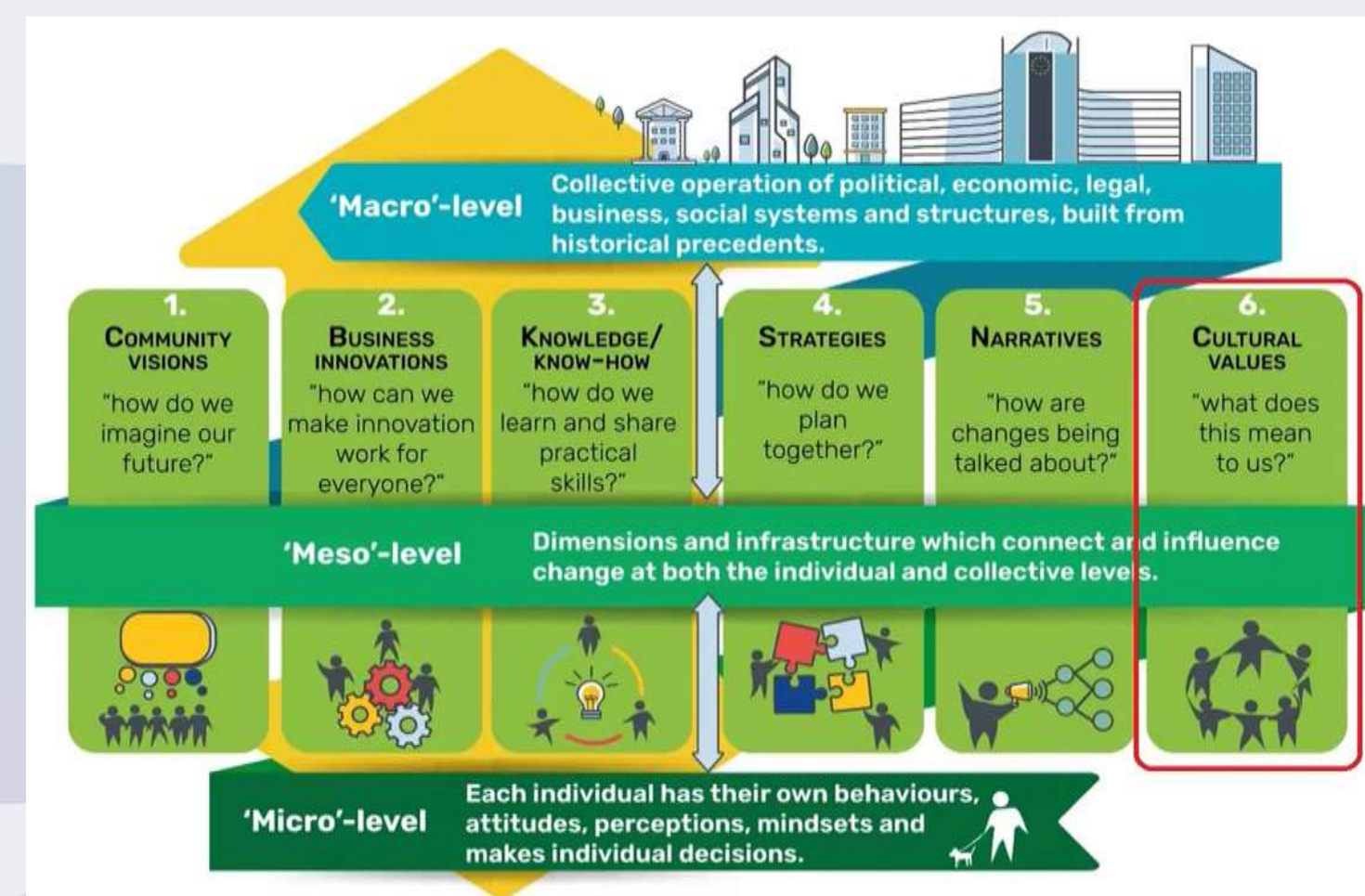
Socialni eksperiment o biodiverziteti Kot kulturni vrednoti

Izvedeni 4 študijski krožki (ŠK), v katerih je 13 – 37 odraslih udeležencev preučevalo njihove vrednote o biodiverziteti.

‘Mezo/vmesna raven’

Vrednote razumemo kot zavestne ali nezavedne ‘preference’, ‘načela’ ali ‘vrline’ članov družbe ali celotne družbe (Chan et al., 2012).

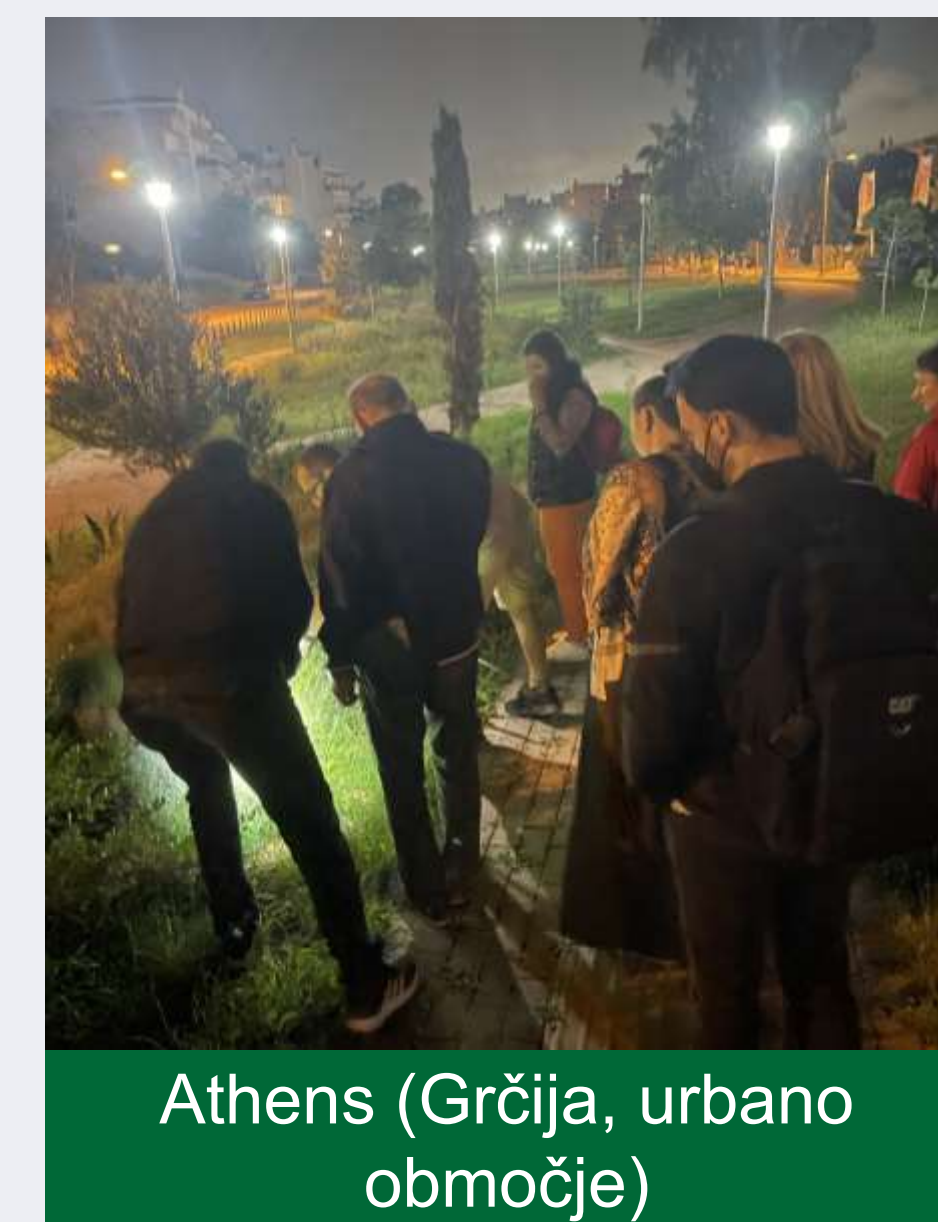
Z razumevanjem, kako se vrednote oblikujejo in spreminjajo, bi lahko pomagali odločevalcem in oblikovalcem politik sprejemati odločitve, ki so bolj skladne s cilji trajnosti.

Lokacije študijskih krožkov

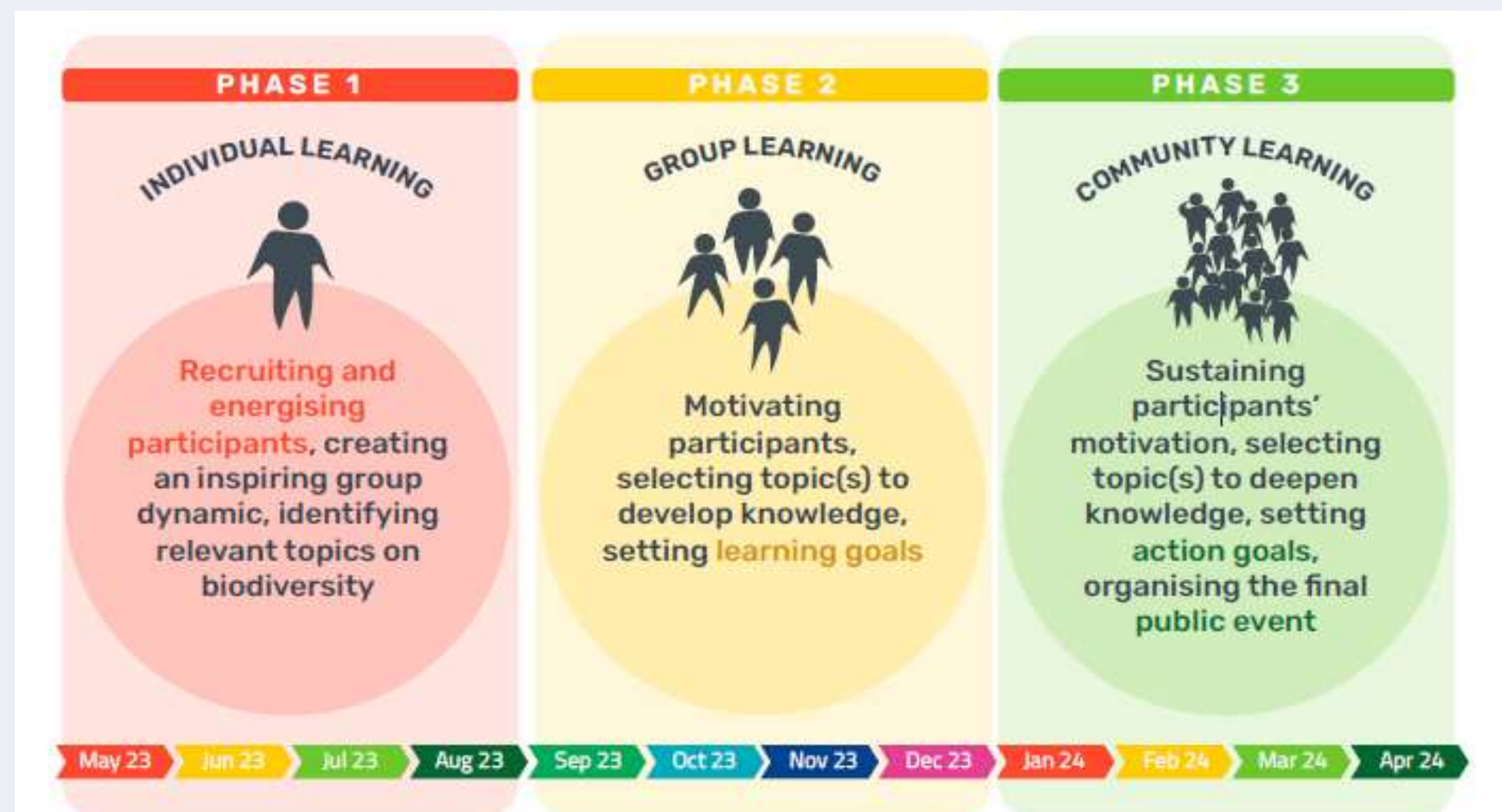
PRESERVING
BIODIVERSITY

Pristop študijskih krožkov o biodiverziteti

Vsak študijski krožek je vseboval **9 srečanj in 1 javni dogodek**:

- motivirani udeleženci so sodelovali z mentorji in zunanjimi strokovnjaki v **so-ustvarjalnem učnem procesu**;
- proces je **tekom enega leta** vseboval **3 faze (individualno/skupinsko/skupnostno učenje)**;
- na koncu je vsak študijski krožek pripravil **zaključni javni dogodek**, na katerem so udeleženci delili pridobljena znanja.

**SHARED
GREEN
DEAL**

QUESTIONS (Bold = essential)	Tick when asked
SECTION 1: EXPERIENCE OF THE EXPERIMENT	~10 mins
1.1 Tell me about your experience of taking part in the Study Circles experiment: was it useful and enjoyable for you?	
1.2a What do you think was successful about it?	
1.2b Why?	
1.3a What didn't work so well?	
1.3b Why?	
SECTION 2: CHANGE PROCESSES FOR THE INDIVIDUAL <i>You may wish to begin this section with a short intro that sets up the meso-level focus, e.g. "In this experiment, we have been particularly looking at cultural values with regard to biodiversity. For example: traditional knowledge, connection to nature, cultural norms and beliefs, traditional practices (e.g. picking mushrooms), [local partner own example]."</i>	~20 mins
2.1 Did the Study Circles change your understanding of, or values relating to, biodiversity? <i>Follow up prompt, if more detail is needed: In what ways?</i>	
2.2 Has your participation in the Study Circles led to any changes (or planned changes) to your daily life and activities? <i>Follow up prompt: In what ways?</i>	
2.3 Did the Study Circles help you to identify solutions, such as changes in your everyday life, that contribute to preserving biodiversity? <i>Follow up prompt: What kinds of solutions?</i>	
2.4a Have you ever experienced social isolation, for example during COVID, or at other times?	
2.4b To what extent did your participation in the Study Circles help you connect with nature and with other people?	
SECTION 3: CHANGE PROCESSES IN SOCIAL CONTEXT	~20 mins
3.1a Did your participation in the Study Circles have any influence on your community (family, friends, neighbours)?	

Rezultati na individualni ravni

Prišlo je do **premikov v dojemanju, znanju in včasih tudi v vedenju udeležencev glede dojemanja narave in biodiverzitete** (npr. da v naravi preživijo več časa, da so do nje bolj spoštljivi in pozorni).

Udeleženci so poročali o **globljem razumevanju narave, kar jim omogoča, da stvari, ki jih že poznajo, zagledajo v drugi luči.**

Med podeželskimi in urbanimi okolji se je pokazalo razlikovanje v pogledih. **Podeželski udeleženci so biodiverziteto večinoma dojemali kot neposredno povezano z njihovim delom ali vsakdanjim življenjem, medtem ko so urbani udeleženci bolj poudarjali pomen družbenih vezi in skupnega učenja.**

Rezultati na skupinski ravni

V študijskih krožkih se je razvilo **močno občutje skupnosti in veselje ter motivacija do skupnega učenja**, kar poudarja moč družbene interakcije in učenja med vrstniki pri spodbujanju okoljsko odgovornega vedenja.

Pridobljeno znanje je **udeležence motiviralo, da predvsem v družini in med prijatelji ter znanci delijo znanja o biodiverziteti in njenem pomenu**. To pozitivno prispeva k možnosti dolgoročnih družbenih sprememb. Ključno vlogo imajo **družina ter predšolski in osnovnošolski učitelji**.

Poleg tega so intervjuji pokazali **močno podporo skupnostnim pobudam za ohranjanje biodiverzitete, kot so skupnostni vrtovi, obnova habitatov, fotografske razstave, popisi ptic in izobraževalni izleti**, kot učinkovitim načinom za ozaveščanje, spodbujanje sprememb vedenja, krepitev družbenih vezi in vključevanje lokalnega znanja ter tradicije.

Zaključki

Metoda študijskih krožkov se je izkazala kot učinkovita pri:

- 1) povečanju znanja in zavedanja odraslih o biodiverziteti,
- 2) krepitvi državljske participacije pri njenem varovanju, ter
- 3) spodbujanju osebne vključenosti v lokalne pobude, ki spodbujajo izmenjavo znanja in skupnostne prakse.

Ti izsledki poudarjajo **potencial študijskih krožkov kot močnega orodja za podporo družbenim spremembam na področju biodiverzitete**. Z ustvarjanjem dialoga študijski krožki pomagajo odraslim ponovno premisliti njihov odnos do narave, okrepiti vezi v skupnosti ter spodbujati dolgoročno okoljsko odgovornost in angažiranost na ravni lokalnih skupnosti. Srečanja z vabljenimi strokovnjaki so udeležencem bistveno poglobila razumevanje izzivov biotske raznovrstnosti.

Prihodnje raziskave – eksperiment ponoviti z udeleženci brez predhodnjega znanja o biodiverziteti.

Podrobnosti najdete v publikaciji
2 znanstvena članka v pripravi.

Hvala za pozornost!

